

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

 ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан економічного факультету
Віталій ДЯЧЕК
26.05.2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародні організації та європейські студії

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
(шифр і назва)

спеціальності D 3 Менеджмент
(шифр і назва)

освітні програми Менеджмент і лідерство

спеціалізації -
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет Економічний

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету
«26 » серпня 2025 року, протокол № 18

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Людмила КАЛІНІЧЕНКО, доктор економічних наук,
професор, професор кафедри економіки та менеджменту

Програму схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від «26 » серпня 2025 року, протокол № 1

В.о. завідувача кафедри економіки та менеджменту

Лариса ТЄШЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми (керівником
проектної групи) Менеджмент і лідерство
назва освітньої програми

Гарант освітньої професійної програми (керівник проектної групи) Менеджмент і
лідерство

Ольга КРИКУН

Програму погоджено науково-методичною комісією
економічного факультету
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від «26 » серпня 2025 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

Дар'я ЗАГОРСЬКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні організації та європейські студії» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент і лідерство» першого (бакалаврського) рівня освіти, галузь знань Д Бізнес, адміністрування та право, спеціальність Д3 Менеджмент. Навчальна дисципліна входить до переліку курсів обов'язкової частини освітньо-професійної програми.

В сьогоденній час набувають найбільшої конкретики ідеї щодо інтеграції України до ЄС, яку визначають однією з стратегічних цілей розвитку держави. Саме тому вивчення дисципліни «Міжнародні організації та європейські студії» набуває не тільки теоретичного, а й перспективного практичного значення.

Вивчення дисципліни «Міжнародні організації та європейські студії» дають можливість здобувачам вищої освіти вивчити основи Європейського Союзу (ЄС) та міжнародних організацій, здійснити аналіз інституційного механізму, правового статусу особи в ЄС та збагатити знання щодо євроінтеграційних процесів та міжнародних організацій, а також зосередити свою увагу на найбільш актуальних для українських умов проблемах: демократизації і трансформації суспільства, формування правової соціальної держави, взаємовідносинах громадянина та держави. Таким чином, вивчення дисципліни «Міжнародні організації та європейські студії» сприяє у майбутніх фахівців формуванню soft skills, тобто особистісних характеристик і навичок, які включають елементи соціальної, комунікаційної та особистісної компетентності. Це такі навички як:

- ✓ комунікація. Студенти можуть вдосконалити свої навички публічних виступів, письмової комунікації та спілкування з різними аудиторіями.
- ✓ критичне мислення. Вивчення європейських студій та міжнародних організацій сприяє розвитку навичок аналізу, оцінки і критичного мислення щодо складних проблем та ситуацій.
- ✓ робота в команді. Виконання групових проектів та обговорення тем сприяє розвитку навичок співпраці та спільної роботи.
- ✓ міжкультурна компетентність. Вивчення європейських студій та міжнародних організацій може допомогти розуміти та поважати різноманітні культурні підходи та перспективи.

Таким чином, засвоєння здобувачами вищої освіти матеріалу дисципліни «Міжнародні організації та європейські студії» є важливою умовою розвитку професійної діяльності, формуванню професійних, особистісних і загальнокультурних якостей працівника які сприятимуть успіху як особистого так і компанії.

Внутрішня змістовна організація та структура навчальної дисципліни «Міжнародні організації та європейські студії» визначається метою та відповідає завданням його вивчення й структурно об'єднує вісім тем.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системних теоретичних знань, практичних умінь і навичок про основи Європейського Союзу, систему органів ЄС, міжнародних організацій, опанування основних положень теорії і практики діяльності регіональної міжнародної організації – Європейського Союзу та євроінтеграційних процесів, учасником яких є Україна. Предметом навчальної дисципліни є усвідомлення закономірностей та особливостей євроінтеграційного процесу в умовах посилення глобалізації світового господарства та загострення мегарегіональної конкуренції

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни:

- сформуванню високий рівень загального світогляду майбутнього фахівця; оволодіти комплексом ключових компетентностей необхідних сприйняття, аналізу та узагальнень масиву інформації про європейську інтеграцію та місце і роль у ній України

- забезпечити готовність майбутнього менеджера до практичного використання отриманих знань та вмінь.

1.3. Кількість кредитів:

для здобувачів денної форми навчання 4 кредити

для здобувачів заочної форми навчання 4 кредити

1.4 Загальна кількість годин:

для здобувачів денної форми навчання 120 годин

для здобувачів заочної форми навчання 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
32 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
-	
Самостійна робота	
72 год.	110
у тому числі індивідуальні завдання	
КР 2-10 год ;	КР 1-5 год ;

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна Міжнародні організації і європейські студії

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства, необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина України.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Визнання та повага до мультикультурності й різноманітності.

ЗК 14. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

ФК 20. Здатність розробляти та ефективно реалізовувати управлінські рішення в сфері професійної діяльності, а також створювати моделі для забезпечення безпеки.

ФК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації та зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього і внутрішнього середовища.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент продемонструвати такі *результати навчання*:

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 1.5. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо на основі етичних міркувань, проявляти повагу до різноманітності та мультикультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, критичного мислення, відкритість до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 22. Демонструвати здатність використовувати сучасні управлінські та маркетингові інструменти для вдосконалення діяльності підприємства.

1.8. Пререквізити: Історія України, Правознавство.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1 ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ

Тема 1. Інституційна структура Європейського Союзу

Інституції прийняття рішень, які керують адміністрацією ЄС: Європейський парламент, Європейська рада, Рада Європейського Союзу, Європейська Комісія. Установи та органи ЄС: Суд Європейського Союзу, Європейський центральний банк, Європейський суд аудиторів. Органи ЄС, які виконують спеціалізовані функції: Європейський економічний і соціальний комітет, Європейський комітет регіонів, Європейський омбудсмен, Європейський інспектор із захисту даних, Європейська служба зовнішніх дій. Міжвідомчі служби для обслуговування та підтримки роботи інституцій ЄС. Децентралізовані агентства

Система прийняття рішень у ЄС. Пріоритетні сфери ЄС у 2024-2029рр.

Тема 2 Права громадянина країни Європейського союзу

Права на проживання в ЄС. Охорона здоров'я в ЄС. Споживча політика ЄС. Права споживачів і відшкодування. Сімейне право в країнах ЄС.

Соціальне забезпечення та податки. Професійна кваліфікація. Європейська база даних шукачів роботи. Виплати соціального страхування. право на рівне ставлення. Вихід на пенсію в країні ЄС. Основні принципи оподаткування ЄС.

Блакитна карта ЄС (для висококваліфікованих працівників з-за меж ЄС)

Навчання в Європейському Союзі. Фінансова підтримка для навчання. Програма Erasmus+. Волонтерство для європейських і міжнародних проектів. Дослідницькі можливості в університеті і дослідницькій установі.

Малий і середній бізнес як основа європейської економіки.

Технічні специфікації для товарів, послуг і процесів для захисту навколишнього середовища та здоров'я споживачів. Відповідність правилам, які діють у країнах ЄС.

Тема 3 Етичний фундамент цифрового суспільства ЕС

Принципи та цінності етичного фундаменту цифрового суспільства ЕС. Європейська модель цифрового громадянства. Цифровий інтелект Навички людини у цифровій епохи. Роль та підходи Європейської Комісії у впровадженні етичних стандартів для розробки та використання штучного інтелекту. Стандарти цифрової етики ЕС. Досвід і роль ЕС розв'язання етичних питань в інтернеті для молоді. Здоров'я, безпека, добробут в цифровому вимірі: етична практика ЄС. Соціальні проекти ЕС: соціальна інклюзії та громадянські ініціативи – етичний вимір. Етичні виклики цифрових технологій: практика ЕС. Амбівалентність етичних принципів у цифровому переході: практика ЕС. Стратегії адаптації та впровадження цифрових етичних практик ЕС в українське суспільство.

Тема 4. Процес євроінтеграції України

Історія євроінтеграційного процесу в Україні. Асоціація України з ЄС: переваги та виклики. Договір про асоціацію та зону вільної торгівлі. Участь України в програмах та проектах ЄС. Взаємовідносини з Європейським банком реконструкції та розвитку.

Вплив євроінтеграції на геополітичний статус України. Європейські цінності як основа інтеграції. Політичні виклики. Економічні виклики. Міжнародні відносини. Енергетична безпека. Соціальні та гуманітарні виклики. Інформаційна війна та кібербезпека. Пандемія та глобальне здоров'я.

РОЗДІЛ 2 МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 5. Види та класифікація міжнародних організацій

Критерії класифікації міжнародних організацій: Географічний охоп: глобальні, регіональні, субрегіональні організації; Членство: міжурядові (МУО) та неурядові (НУО) організації; Сфера діяльності: економічні, політичні, військові, культурні та соціальні організації; Ступінь інтеграції: координаційні, інтеграційні та наднаціональні організації.

Міжурядові організації (МУО): Основні функції та приклади: ООН, НАТО, ЄС; Види за сферою діяльності: політичні, економічні, військові; Структура та функціонування МУО.

Неурядові організації (НУО). Визначення та основні характеристики. Роль НУО в міжнародній політиці та дипломатії. Приклади глобальних НУО: Amnesty International, Greenpeace.

Класифікація міжнародних організацій за функціями :Організації з питань безпеки та оборони: ООН, НАТО; Економічні організації: МВФ, Світовий банк, СОТ; Організації з прав людини: Рада Європи, Міжнародний кримінальний суд; Організації з питань охорони здоров'я та гуманітарної допомоги: ВООЗ, Червоний Хрест.

Глобальні та регіональні міжнародні організації; Глобальні організації: ООН, СОТ, МВФ; Регіональні організації: ЄС, АСЕАН, ОАД. Специфіка та цілі діяльності регіональних міжнародних організацій.

Міжнародні фінансові організації. Види та функції: МВФ, Світовий банк, Європейський інвестиційний банк. Роль міжнародних фінансових організацій у розвитку країн.

Спеціалізовані міжнародні організації. Організації ООН: ВООЗ, ЮНЕСКО, МАГАТЕ. Їх роль у спеціалізованих сферах міжнародного співробітництва.

Тема 6. Роль міжнародних організацій у забезпеченні міжнародної безпеки

Міжнародні організації як гаранті міжнародної безпеки. Визначення ролі міжнародних організацій у запобіганні конфліктам, врегулюванні криз та підтримці стабільності. Механізми колективної безпеки та співробітництва: спільні дії проти загроз миру та стабільності.

Роль ООН у підтриманні міжнародного миру та безпеки.

НАТО та його роль у колективній обороні. Роль НАТО у запобіганні конфліктам і підтримці стабільності на глобальному рівні (зокрема, на східних кордонах Європи).

Регіональні організації у сфері безпеки. Європейський Союз (ЄС): спільна зовнішня політика та політика безпеки, спільні оборонні місії ЄС. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ): посередництво, моніторинг та запобігання конфліктам у регіоні Європи та Центральної Азії. Африканський Союз (АС): участь у врегулюванні конфліктів на африканському континенті.

Міжнародні організації у боротьбі з глобальними загрозами. Боротьба з тероризмом: міжнародна співпраця в межах ООН, НАТО та регіональних організацій. Протидія розповсюдженню зброї масового знищення: роль МАГАТЕ (Міжнародне агентство з атомної енергії) та міжнародні угоди про нерозповсюдження ядерної зброї. Боротьба з організованою злочинністю та кіберзагрозами: діяльність Інтерполу та міжнародних кібербезпекових організацій.

Дискусії щодо необхідності реформування міжнародних безпекових структур для більшої гнучкості та швидкого реагування на нові виклики.

Тема 7. Роль міжнародних організацій у захисті прав людини

Рада Європи та Європейський суд з прав людини: структура та повноваження. Міжнародні конвенції з прав людини: ключові документи та їхнє виконання. НУО в сфері захисту прав людини: приклади Amnesty International та Human Rights Watch. ООН та захист прав людини: успіхи та проблеми в реалізації міжнародних стандартів.

Тема 8. Міжнародні фінансово – кредитні установи.

Організації, що входять до складу Групи організацій Світового банку. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Міжнародна фінансова корпорація (IFC); Багатостороннє агентство з інвестиційних гарантій (MIGA) , Міжнародний центр з врегулювання інвестиційних спорів (ICSID) . Фінансові ресурси МВФ. Інструменти кредитування МВФ. Регіональні фінансово – кредитні організацій. Міжнародні клуби кредиторів. Мета стратегії партнерства Світового банку з Україною.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	л.	Ін.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1	13
РОЗДІЛ 1 ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ												
Тема 1. Інституційна структура Європейського Союзу	15	4	2			9						
Тема 2 Права громадянина країни Європейського союзу	15	4	2			9						
Тема 3 Етичний фундамент цифрового суспільства ЕС	15	4	2			9						
Тема 4. Процес євроінтеграції України	10	4	2			4						
Контрольна робота	5				5							
Разом за розділом 1	60	16	8		5	31						
РОЗДІЛ 2 МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ												
Тема 5. Види та класифікація міжнародних організацій	15	4	2			9						
Тема 6. Роль міжнародних організацій у забезпеченні міжнародної безпеки	15	4	2			9						
Тема 7. Роль міжнародних організацій у захисті прав людини	15	4	2			9						
Тема 8. Міжнародні фінансово – кредитні установи.	10	4	2			4						
Контрольна робота	5				5							
Разом за розділом 2	60	16	8		5	31						
Усього годин	120	32	16		10	62	120	6	4		5	105

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

Практичні заняття закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

Формою практичних занять є навчально-наукові семінари.

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	"Функціональна архітектура ЄС: Аналіз інституційної взаємодії"	2	
2.	"Права громадян ЄС: Правова основа та механізми захисту"	2	
3.	"Етичні аспекти цифровізації в ЄС: Конфіденційність і права особи"	2	
4	"Євроінтеграція України: Стратегічні виклики та перспективи"	2	
5.	"Типологія міжнародних організацій: Класифікація та функції"	2	
6	"Міжнародні організації та глобальна безпека: Механізми підтримки миру"	2	
7	"Інституційні рамки захисту прав людини: Роль глобальних акторів"	2	
8	"Фінансові установи в системі глобального управління: Роль МВФ та Світового банку"		
	Усього	16	4

На кожному семінарському занятті викладач оцінює студентів (аудиторні письмові роботи, есе, реферати, виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо). Оцінки, одержані за практичні заняття, є складовою семестрової підсумкової оцінки.

5 Завдання для самостійної роботи

Метою самостійної роботи є забезпечення засвоєння в повному обсязі навчальної програми шляхом свідомого закріплення, поглиблення і систематизації набутих теоретичних знань, а також опанування навичок роботи з навчальною і науково-методичною літературою, вміння вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота студентів охоплює: підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних); виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до навчально-тематичних планів; підготовку до практики та виконання завдань, передбачених практикою; підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт; роботу в студентських наукових гуртках, тощо.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані здобувачам:

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вивчення лекційного матеріалу	9	13
2	Робота з вивчення рекомендованої літератури	9	13
3	Вивчення основних термінів та понять	9	14
4	Підготовка есе, дайжеста до практичних занять	9	14
5	Підготовка до контрольних аудиторних робіт	9	14
6	Виконання аналітичної роботи	9	14
7	Підготовка презентації доповіді, виконаної за допомогою інструментів Microsoft PowerPoint, LaTeX та ін.	9	14
8	Підготовка та захисту презентацій	9	14
	Разом	72	110

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання двох контрольних робіт для денної форми навчання і одна контрольна робота для заочної форми навчання.

Мета контрольної роботи: перевірити рівень засвоєння теоретичних знань та їх застосування на практиці. Оцінити аналітичні, стратегічні та креативні навички студентів. Розвинути здатність формувати рішення для реальних та змодельованих ситуацій.

Структура контрольної роботи

Контрольна робота складається з трьох блоків:

Блок 1. Теоретичний (30–40%)

Завдання: короткі питання та термінологічні визначення.

Мета: перевірка знань ключових концепцій

Блок 2. Аналітичний (30–40%)

Завдання: аналіз кейсів реальних ситуацій.

Мета: перевірка аналітичних навичок та умінь застосовувати теорію на практиці.

Блок 3. Практичний (20–30%)

Завдання: оцінка здатності створювати рішення, інтегрувати знання з різних тем дисципліни.

Критерії оцінювання

Критерій	Максимальна оцінка	Опис
Знання теоретичного матеріалу	30%	Повнота та точність визначень, використання ключових концепцій.
Аналітичні навички та застосування знань	30%	Вміння аналізувати кейси, логіка висновків, обґрунтованість рекомендацій.
Практична реалізація / проект	20%	Якість розробки маркетингової стратегії, креативність та практичність рішень.
Структура та презентація	10%	Логічність, зрозумілість, грамотність оформлення роботи.
Активність та самостійність	10%	Самостійне виконання завдання, оригінальність, аргументація рішень.

Рекомендації до виконання

- Використовувати реальні приклади компаній та ринкових даних.

- Виконувати роботу самостійно; групові консультації можливі тільки за узгодженням із викладачем.

- Для практичного блоку можна додавати графіки, таблиці та схеми для ілюстрації рішень.

Приклад контрольної роботи №1 з дисципліни «Міжнародні організації та європейські студії»

Варіант 1

Завдання 1. Теоретичне:

Дайте визначення поняттю «Європейська інтеграція».

Назвіть основні інституції Європейського Союзу та їхні функції.

Поясніть відмінності між ЄС та Радою Європи.

Завдання 2. Аналітичне:

Проаналізуйте діяльність Європейської комісії як виконавчого органу ЄС:

які основні напрями її роботи?

як вона впливає на держави-члени?

які виклики стоять перед нею сьогодні?

Завдання 3. Практичне:

Уявіть, що Україна приєднується до нової ініціативи ЄС у сфері «Зеленої угоди». Запропонуйте кроки, які можуть бути здійснені українською стороною для ефективної інтеграції.

7. Методи навчання

Для активізації процесу навчання студентів в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

- на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

- на практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

8. Методи контролю

Оцінювання знань здобувачів передбачає всі види занять, передбачених навчальним планом. Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи оцінювання знань:

поточний контроль здійснюється на практичних заняттях під час усної співбесіди зі здобувачами за результатами виконання домашніх завдань, перевірки

розв'язання типових задач; перевірки розв'язання нетипових задач на використання знань в практичних ситуаціях;

проміжний контроль проводиться за допомогою проведення модульного контролю;

підсумковий контроль передбачає проведення екзамену.

Кінцеве оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється за 100 бальною шкалою на основі сумування результатів поточного, проміжного та підсумкового контролю знань.

Приклад екзаменаційного білету з дисципліни Міжнародні організації та європейські студії

Варіант 1

Питання 1 (одна правильна відповідь):

Який орган ЄС ухвалює рішення про надання статусу кандидата на вступ до ЄС?

- а) Європейська комісія б) Європейський парламент в) Європейська рада
г) Рада ЄС

Питання 2 (відкрите, аналітичне):

Назвіть два ключові виклики, які стоять перед Україною у процесі інтеграції до ЄС, та запропонуйте шляхи їх подолання.

Питання 3 (ситуаційне, практичне):

Уявіть, що ви радник Міністерства енергетики України. Які кроки ви запропонували б для ефективної інтеграції до європейського енергетичного ринку, враховуючи принципи ЄС щодо «Зеленої угоди»?

9. Схема нарахування балів

Оцінкою підсумкового семестрового контролю є сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, набраних ним при виконанні підсумкової контрольної роботи.

Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач вищої освіти при підсумковому семестровому контролі, складає 100, при цьому максимальна сума балів, які здобувач вищої освіти може набрати протягом семестру, дорівнює 60, а максимальна сума балів семестрового екзамену (підсумкової залікової роботи) – 40.

Умовою допуску студента до підсумкового семестрового контролю є отримання протягом семестру 40 балів та виконання контрольних та самостійних робіт.

Оцінка семестрового контролю у формі екзамену

Поточний контроль та самостійна робота		Активність (заохочувальні бали)	Контрольна робота (2)	Екзамен	Загальний бал
Розділ 1 Т1-Т4	Розділ 2 Т5-Т8				
16 балів (4 бали за тему)	16 балів (4 бали за тему)	10 балів	18 (9 балів за 1 к. р.)	40	100 балів

Т 1... Т8 – теми розділів дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних при складанні семестрового екзамену.

90-100 балів: студент демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на підсумковому рівні, виявляє всебічне, систематичне і глибоке знання навчального матеріалу, засвоїв основну літературу і знайомий з додатковою літературою, рекомендованою програмою, вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою, вільно оперує набутими знаннями, вміннями, застосовує їх у ситуаціях підвищеної складності.

70-89 балів: студент демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на середньому рівні: основні знання, вміння освоєні, але допускаються незначні помилки, неточності, труднощі при аналітичних операціях, перенесення знань і умінь на нові, нестандартні ситуації.

50-69 балів: студент демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на базовому рівні: в ході контрольних заходів допускаються значні помилки, виявляється відсутність окремих знань, умінь, навичок за деякими дисциплінарними компетенціями, студент відчуває значні труднощі при оперуванні знаннями та вміннями при їх перенесенні на нові ситуації.

1-49 балів: студент демонструє сформованість дисциплінарних компетенцій на рівні нижче базового, проявляється недостатність знань, умінь, навичок.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

Критеріїв оцінювання теми

Критерій	4 бали (високий рівень)	3 бали (достатній рівень)	2 бали (середній рівень)	1 бал (низький рівень)
Знання теорії	Добре знає матеріал теми, пояснює поняття своїми словами, правильно використовує терміни.	Знає основні положення теми, але допускає дрібні неточності.	Знає лише частину матеріалу, терміни використовує неповно.	Майже не знає матеріалу, плутає або неправильно вживає поняття.
Приклади та застосування	Наводить цікаві й доречні приклади з міжнародних відносин чи діяльності ЄС.	Приклади є, але вони загальні або неповні.	Приклади поверхові, без пояснень.	Приклади відсутні.
Самостійна підготовка	Завдання виконано повністю, охайно, використано джерела (книги, статті, інтернет).	Завдання виконано, але джерел небагато або є дрібні помилки.	Завдання частково виконано, є суттєві помилки.	Завдання відсутнє або зроблено формально.
Активність на занятті	Активно бере участь у обговореннях, ставить	Бере участь у дискусії час від	Участь мінімальна, без власних ідей.	Пасивний, не бере участі.

	запитання, висловлює власну думку.	часу.		
<i>Мислення (критичне і творче)</i>	Вміє порівнювати різні підходи, робить висновки, пропонує оригінальні ідеї.	Пропонує ідеї, але без глибокого аналізу.	Відповідає стандартно, без нових думок.	Відсутні власні висновки чи ідеї.

Додаткові заохочувальні бали

Види робіт	Бали	Критерії
<i>Участь у студентському науковому гуртку, круглих столах, дискусійних клубах, студентських наукових конференціях</i>	10	<p>Активність та залученість – участь у дискусіях, ініціативність, готовність ставити запитання й висловлювати думки.</p> <p>Якість підготовки – змістовність виступів, аргументованість, опора на наукові джерела й приклади.</p> <p>Креативність – наявність власних ідей, новаторський підхід, творчі пропозиції.</p> <p>Командна взаємодія – вміння співпрацювати, підтримувати колег, брати на себе роль організатора або модератора.</p> <p>Результативність участі – підготовка тез, доповідей, виступів чи публікацій, внесок у підсумки роботи гуртка/круглого столу/конференції.</p> <p>10 балів – високий рівень (лідерство, якісні наукові результати). 7-9 балів – добрий рівень (активна участь, підготовлені виступи). 4-6 бали – задовільний рівень (епізодична участь, середня якість підготовки). 1-3 – низький рівень (пасивність, відсутність внеску).</p>

У випадку порушення академічної доброчесності, коли виявлено ознаки плагіату в роботі здобувача (рефераті, статті, тезах доповіді на студентську конференцію, есе, контрольній або іншій підсумковій роботі), яка подається на оцінювання викладачу кафедри, обов'язковою вимогою до здобувача є повторне виконання роботи з дотриманням норм академічної доброчесності (на розгляд викладача залишається питання про необхідність зміни завдання для роботи). Якщо робота була на доопрацюванні, її знов перевіряють, і рівень запозичень не зменшився, то робота відхиляється від захисту.

Підсумкова оцінки за використання плагіату не може перевищувати 73 бали (оцінка D)

Показники оригінальності за величиною коефіцієнта подібності становлять:

- не більше 20% – оригінальна робота,
- від 21% до 50% – задовільно оригінальна робота,
- від 51% до 90% – умовно оригінальна робота - може бути за рішенням кафедри направлена на доопрацювання
- понад 90% – неоригінальна робота - робота відхиляється від захисту.

10.Рекомендована література

Основна література

1. Глосарій термінів Європейського Союзу
URL: <http://europa.dovidka.com.ua/a.html>
2. Євроінтеграційний портал
URL: <https://eu-ua.org/perekklady-aktiv-acquis-communautaire-yes>
3. Єропол
URL: <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/operational-agreements?page=1>
4. Калініченко Л. Л., Мельник Л. Г., Дорошенко Г. О., Ковальов Б. Л Роль цифрових вікі-платформ у євроінтеграційних процесах: актуальність та перспективи Наукові фахові видання СумДПУ <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/146>
5. Мельник, Л., Карінцева, О., Калініченко, Л., Розгон, Ю., & Чортот, М. (2023). Цифрові репутаційні перспективи України як фактор євроінтеграції в умовах інноваційної економіки. *Економіка та суспільство*, (52). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-78>
6. Мельник, Л., Карінцева, О., Калініченко, Л., Харченко, М., & Тарасенко, С. (2024). Цифрова трансформація бізнес-процесів в Україні: кращі практики вітчизняного бізнесу та сучасні виклики. *Mechanism of an Economic Regulation*, (2 (104), 54-60. <https://doi.org/10.32782/mer.2024.104.07>
7. Міністерство закордонних справ України
URL: <http://mfa.gov.ua/ua>
8. Практика цифрової трансформації в контексті європейського досвіду : навч. посіб. / Г. О. Дорошенко, Л. Л. Калініченко, Л. В. Тешева, І. А. Тернова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025.– Електронне видання – (PDF. 241 с.).
9. Представництво Європейського Союзу в Україні
URL: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_en
10. Представництво України при Європейському Союзі та Європейському Співтоваристві з атомної енергії
URL: <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua>
11. Представництво України при ЄС сайт
URL: <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/ua-eu-association>
12. Співробітництво України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки
URL: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/justice-freedom-security>
13. Україна та ЄС
URL: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/1937/ukraine-and-eu_en
14. Україна та Східне партнерство
URL: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/Report_Ukrainian.pdf

Допоміжна література

1. Глосарій з цифровізації соціально-економічних систем і бізнес- процесів : навчальний посібник / за науковою редакцією д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми : Університетська книга, 2024. 136 с. http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/13260/1/Melnyk_glossary.pdf
2. Мельник, Л., Карінцева, О., Калініченко, Л., Розгон, Ю., & Чортот, М. (2023). Цифрові репутаційні перспективи України як фактор євроінтеграції в умовах інноваційної економіки. *Економіка та суспільство*, (52). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-78>
3. Мельник, Л., Карінцева, О., Калініченко, Л., Харченко, М., & Тарасенко, С. (2024). Цифрова трансформація бізнес-процесів в Україні: кращі практики вітчизняного бізнесу та сучасні виклики. *Mechanism of an Economic Regulation*, (2 (104), 54-60. <https://doi.org/10.32782/mer.2024.104.07>

4. Практика цифрової трансформації в контексті європейського досвіду : навч. посіб. / Г. О. Дорошенко, Л. Л. Калініченко, Л. В. Тешева, І. А. Тернова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025.– Електронне видання – (PDF. 241 с.).

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Центр електронного навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Курс лекцій «Практика цифрової трансформації в контексті європейського досвіду». Питання для самоконтролю знань. Питання для дискусії. Методичні поради до практичних занять. <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10455>

Глосарій

Термін	Визначення
Acquis communautaire	Сукупність правових норм ЄС, обов'язкових для виконання всіма державами-членами.
Асамблея	Дорадчий або представницький орган міжнародної організації.
CSDP (Безпекова політика ЄС)	Спільна політика ЄС у сфері безпеки та оборони.
Брюссельський процес	Переговорний формат ЄС, пов'язаний із розширенням та інтеграцією.
Верховенство права	Принцип Ради Європи та ЄС, що передбачає підпорядкованість усіх закону.
Вето	Право блокування рішень у міжнародних організаціях.
Декларація Шумана	Ініціатива 1950 року, що започаткувала інтеграційний процес у Європі.
Директива ЄС	Правовий акт, що встановлює обов'язкові для досягнення результату, залишаючи вибір способів їх реалізації державам-членам.
Дискусійний клуб	Форма співпраці для обговорення актуальних проблем міжнародних відносин та європейської інтеграції.
Європейська інтеграція	Процес політичного, економічного та правового об'єднання європейських держав.
Європейська комісія	Виконавчий орган ЄС, відповідальний за реалізацію політики та контроль за дотриманням законодавства.
Європейська рада	Орган ЄС, що визначає стратегічні напрями розвитку Союзу.
Європейський парламент	Законодавчий орган ЄС, обраний громадянами держав-членів.
ЄСПЛ	Судовий орган Ради Європи, що забезпечує захист прав і свобод людини.
Загальний ринок ЄС	Простір вільного руху товарів, послуг, капіталу та робочої сили.
Засновницькі договори ЄС	Документи, що створили правову основу для Європейських співтовариств (Римський, Маастрихтський тощо).
Інституції ЄС	Ключові органи управління Союзу: ЄК, Рада ЄС, Європарламент, Європейська рада, Суд ЄС.
Кандидат на вступ до ЄС	Держава, яка офіційно отримала статус претендента на членство.
Копенгагенські критерії	Умови для вступу до ЄС (демократія, ринкова економіка, дотримання acquis).

Термін	Визначення
Лісабонський договір	Угода 2007 року, що реформувала структуру та повноваження ЄС.
Міжнародна організація	Об'єднання держав на основі міжнародного договору для досягнення спільних цілей.
НАТО	Міжнародний військово-політичний союз держав Північної Америки та Європи.
Наднаціональність	Принцип управління в ЄС, що передбачає передачу частини суверенних повноважень на рівень Союзу.
ОБСЄ	Міжурядова організація, що займається питаннями безпеки, прав людини, демократії.
Право ЄС	Система правових норм, що регулюють діяльність ЄС і його держав-членів.
Erasmus+	Освітня програма ЄС для академічних обмінів, стажувань і досліджень.
Рада Європи	Міжнародна організація, що займається захистом прав людини, демократії та верховенства права.
Рада ЄС	Орган, що представляє уряди держав-членів та ухвалює закони разом з Європарламентом.
Суд ЄС	Судовий орган Союзу, який тлумачить право ЄС та забезпечує його однакове застосування.
Шенгенська зона	Простір без внутрішніх кордонів у ЄС та країнах-партнерах, де забезпечено свободу пересування осіб.

ДИСЦИПЛІНА 1 СЕМЕСТРУ 2025/2026 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Факультет Економічний

Освітньо-професійна (наукова) програма Менеджмент і лідерство:

Рівень вищої освіти бакалаврський

Курс 1

<i>№</i>	<i>Назва навчальної дисципліни</i>	<i>ПІБ лектора</i>	<i>Платформа для дистанційного навчання</i>	<i>Готовність до змішаного навчання (так/ні)</i>	<i>Співвідношення дистанційного /аудиторного навчання студентів (в год.)</i>	<i>Наявність на сайті факультету НМК дисципліни (так/ні)</i>
1	Міжнародні організації та європейські студії	Калініченко Л.Л.	https://meet.google.com/hrr-gtdr-fez	так	Дистанційно	Сайт кафедри

В.о. завідувача кафедри економіки та менеджменту

Гарант освітньої програми

Лариса ТЄШЕВА

Ольга КРИКУН